

NASLOV : Zajednica za svaku dob - priručnik o organiziranju volonterskih programa u srkbi za starije

IZDAVAČ : Udruga MI Split

UREDNIŠTVO : Udruga MI Split, Volonterski centar Osijek, Volonterski centar Zagreb, Udruga za razvoj civilnog društva SMART

GODINA IZDANJA : 2012.

NAKLADA: 400 komada

GRAFIČKO OBLIKOVANJE : Antonija Erceg

TISAK : ACT Printlab d.o.o, www.printlab.hr

CIP - Katalogizacija u publikaciji
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
U SPLITU

UDK 364.467(035)

ZAJEDNICA za svaku dob : priručnik o organiziranju volonterskih programa u srkbi za starije. - Split : Udruga MI, 2012.

Bibliografija: str. 61-62.

ISBN 978-953-7475-03-1

I. Volonterstvo -- Priručnik

141030090

Uvod

Ovaj priručnik se izdaje u okviru projekta „Skrb o starijima na područjima od posebne državne skrbi kroz volonterski rad i sudjelovanje zajednice“ kojeg financira Europska unija (Program IPA 2009, Komponenta I - Pomoć u tranziciji i izgradnja institucija), a provode ga četiri regionalna volonterska centra: udruga Mi - Volonterski centar Split, kao nositeljica, Volonterski centar Osijek, Volonterski centar Zagreb i Udruga za razvoj civilnog društva SMART – Volonterski centar Rijeka kao partneri, u suradnji s Ministarstvom socijalne politike i mladih (MSPM), na temelju ugovora sa Središnjom agencijom za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije (SAFU). Osnovna namjera projekta je unaprijediti socijalne usluge u zajednici na područjima od posebne državne skrbi (PPDS) uz sudjelovanje građana volontera. Iako je projekt dizajniran prema uvje-tima natječaja, očekujemo da će koristiti od njega imati i brojne druge zajednice.

Projekt je usmjeren na populaciju starijih osoba i vremenski je slučajem povezan s namjerom zemalja Europske unije da naglase važnost međugeneracijske solidarnosti i aktivnog starenja prema kojoj je 2012. godina proglašena Europskom godinom međugeneracijske solidarnosti i aktivnog starenja, a 2013. Europskom godinom aktivnog građanstva. Projektom se omogućuje bolje razumijevanje volonterskog rada i jačaju vještine za organiziranje volontera u zajednici.

Područja od posebne državne skrbi su u vrijeme pisanja priručnika definirana važećim Zakonom o područjima od posebne državne skrbi. Ipak, namjera je autora odgovoriti na daleko širu potrebu za smanjenjem regionalnih razlika u zemlji pružanjem potpore krajevima koji zbog svojih uvjeta zaostaju za razvijenijima. Obuhvaćeno područje ima karakteristike takozvanih potpomognutih područja u koja bi se mogla uvrstiti brdsko-planinska područja, krška područja Zagore kao i neki otoci. Svi dijele neke slične, ali imaju i niz različitih karakteristika.

U fokusu projekta su stariji ljudi i njihove zajednice, koje su i same „starije“ zbog demografske neravnoteže. Mladih je malo, a stariji nastoje što dulje boraviti u svom poznatom okruženju i živjeti na poznati način. Kao rezultat toga nerijetko se jedna ili nekoliko starijih osoba nađu u zaseocima do kojih teško dolazi, naročito zimi. Ponekad su i negdje bliže, ali udaljeni složenim međuetničkim ili privatnim odnosima i psihofizičkim stanjem.

Drugi je fokus na volonterima – članovima zajednice, nešto mlađima ili vitalnijima, koji se po prirodi stvari nađu u ulozi volontera noseći lijekove, prenoseći poruke, pomažući u bolesti ili ispraćajući svoje stare. Volontiranje je, osobito u malim sredinama, isprepletano

rodbinskom i susjedskom pomoći, koja oduvijek svjedoči o ljudskoj solidarnosti i povezanosti. Ipak, ima još dovoljno prostora za organizirano volontiranje i bolju uključenost zajednice. Volontiranje ne pretpostavlja obvezu nego želju i potrebu za povezivanjem, pripadanjem i odgovornošću koju mogu imati i imaju sve dobne skupine.

Programi Pomoći i njege u kući i Dnevnog boravka i njege u kući u organizaciji Ministarstva socijalne politike i mladih su brojem najzastupljenije usluge u zajednici za starije na PPDS-u (prilog 4). Uz njih se provode slične aktivnosti u organizaciji udruga i ustanova koje nisu financirane i organizirane na isti način, ali su nezaobilazna socijalna infrastruktura. Voditeljice (najčešće su žene), koordinatorice socijalnih usluga i socijalne zdravstvene njege pozvane su na sudjelovanje u izobrazbi za koordinatore volontera u ovom projektu.

Modularna šestodnevna izobrazba uključuje i praktičnu provedbu - organiziranje rada volontera, koja stvara priliku za međusobno podučavanje i zajedničko traženje najboljih rješenja u prilikama koje nisu idealne.

I za kraj, projekt teži slici o društvu koje ne isključuje ljude jer su stari, siromašni, različiti. Takvo društvo vjeruje u svoje snage i smisleno ih usmjerava čuvajući povezanost i njegujući humanost. Takvo društvo odgaja i preodgaja, ne odustaje u traženju svoje bolje strane. Ono ne prepušta slučaju svoju sadašnjost i budućnost, već uči, radi i organizira se kako bi fini društveni „organizam“ djelovao skladno i stabilno.

Projekt je oblikovan i proveden uz doprinose šireg tima partnerskih organizacija i suradnika. U višegodišnjem radu s korisnicima i dionicima partneri su prikupili vrijedne podatke, izjave i citate. Ovaj priručnik predstavlja čin povezivanja i međusobnog učenja, radi čega zahvaljujemo svima na doprinosu.

	UVOD	6
<hr/>		
	POTPOMOGNUTA PODRUČJA - PODRUČJA OD POSEBNE DRŽAVNE SKRBI	8
<hr/>		
	STARIJE OSOBE U ZAJEDNICI	9
	Karakteristike starije životne dobi	9
	Oblici skrbi za starije	10
	Aktivno starenje i volontiranje	12
	O VOLONTERSTVU	15
	Značaj volonterskih programa u pružanju socijalnih usluga	16
<hr/>		
	ZAKONSKI OKVIR - ZAKON O VOLONTERSTVU	12
	Volontiranje prema Zakonu o volonterstvu	17
	Organizatori volontiranja prema Zakonu o volontiranju	18
	Etički kodeks volontera	19
	Ostale zakonske odredbe i politike	22
<hr/>		
	MENADŽMENT VOLONTERA	23
	Ciklus menadžmenta volontera	23
	Planiranje uključivanja volontera	25
	Opis volonterske pozicije	29
	Pronalaženje volontera	34
	Selekcija i uključivanje volontera	38
	Orijentacija i trening volontera	39
	Podrška i praćenje volontera	40
	Nagrađivanje volontera	41
	Evaluacija volontera i organizacije	42
<hr/>		
	MALI VODIČ OSNOVNIH POJMOVA	46
<hr/>		
	ZNAČAJNI DATUMI	48
<hr/>		
	PRILOZI	49
	Primjer ugovora o volontiranju	50
	Primjer potvrde o volontiranju	53
	Iz Zakona o područjima od posebne državne skrbi	54
	Razvoj izvaninstitucionalnog oblika skrbi za starije osobe	55
	Obrazac izvješća organizatora volontiranja	56
	Prijavnica za volontere	58
<hr/>		
	LITERATURA	45